

Reggeli Ujság

Ujvidék, 1941 június 20, péntek

Szerkeszti:
ANDRÉE DEZSŐ

22. évfolyam 149. szám

Anglia újabb súlyos diplomáciai kudarca

Németország barátsági szerződést kötött Törökországgal

A megerősítő okmányokat rövidesen kicserélik a német fővárosban

Ankarából jelentik: Papan német nagykövet és Saradzoglu török külügyminiszter szerdán Ankarában aláírta a török—német barátsági szerződést.

Saradzoglu török külügyminiszter a szerződés aláírása alkalmából a sajtó képviselői előtt a következő nyilatkozatot tette:

Németország és Törökország, amely évszázadok óta a sorsdöntő világeseményekben sohasem civakodott egymással és egymáshoz való viszonyuk mindig barátságos és kifogástalan volt, a mostani szerződéssel a legszilárdabb alapokra helyezte barátságát, egyben pedig biztosította, hogy a két ország a jövőben sem kerül egymással ellentétbe. Így a német és török nemzet a tökéletes biztonság új légkörében ismét kezét fogott egymással.

Berlin üdvözli az egyezményt

Berlini politikai körökben a legnagyobb elégtétellel fogadták a német—török barátsági szerződés aláírását. Megelégedéssel üdvözlük azt a tényt, hogy a török államelnök ismét felvette a régi politikai hagyományok fonatát és a német birodalommal kötött szerződéssel ismét barátságos és biztos helyzetet teremtett a két nagy nemzet között. Idegen elemek hiába tettek ismételt kísérletet a két ország kapcsolatainak megzavarására.

Németország — mondják berlini körökben — legutóbbi évek tapasztalataiból azt a meggyőződést merítette, hogy Törökország Délkelet és a Középkélet egyensúlyozó eleme és bizalmat érdemel. Másfelől Törökország az áprilisi balkáni hadjárat során meggyőződéshetett arról, hogy Németországnak semmiféle területi érdekei Délkeleten és a Középkéleten nincsenek. Emlékeztetnek Berlinben a Führer május 5-i beszédére, melyben az angol mesterkedésekkel szemben rámutatott a Törökország iránti békepolitikára. A Führer hangoztatta arra irányuló törekvését, hogy Németország s egykori világháborús fegyvertársa, Törökország között a célszerűségeen nyugvó szoros együttműködést hozzon létre. Hasonlóan nyilatkozott a Duce is, aki nemrég kijelentette, hogy Olaszország Törökországgal szemben a megértés és az együttműködés politikáját kívánja folytatni.

A két szerződő fél eddigi szerződéses kötelezettségei fennmaradnak, a két szerződő fél azonban biztosította egymást, hogy ezek a kötelezettségek nem állnak ellentétben a mostani szerződés szellemével. Kötelességemnek tartom különösen kiemelni barátom, von Papan német nagykövet értékes szolgálatait ennek az eredménynek létrejöttében. A tárgyalások után engem és Papan nagykövetet az a kívánság vezetett, hogy a két ország sajtójának és rádiójának tevékenységét is annak a barátságnak és kölcsönös bizalomnak a szelleme hassa át, amely a török—német viszonyt jellemzi.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak Berlinben a két ország sajtóközleményeire és rádióadásaira vonatkozó megállapodásnak is. Nem túlzás — hangoztatják Berlinben — ha a szerződés megkötésében a német—török barátság világos és végleges győzelmét látják azokkal a kísérletekkel szemben, amelyek Törökországot a német birodalom ellen, az angol érdekeket szolgáló helyzetbe kívánták sodorni.

A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz emlékeztet arra, hogy azok a csaták, amelyekben a németek és a törökök közösen védték a Dardanellákat, a német—török fegyverbarátság mulhatatlan tetteiként szerepelnek mindkét ország haditörténelmében. A nemzeti szocializmus uralomra jutásával a régi kötelékek is egyre szorosabbá váltak a német birodalom és Törökország között. Németország hamarosan Törökország legjobb vevőjéhez tartozott, míg a német ipari termékek kellenősége állandóan növekedett Törökországban.

Amikor Németország az angoloknak a háború kiterjesztésére irányuló politikája ellen a Balkánon kénytelen volt beavatkozni, Ankarával is jól megértették ennek az akciónak az értelmét. Politikailag Törökország igazoltnak találta mindazokat a megnyugtatókat, amelyeket a Führer a balkáni akció megkezdésekor Inönü

elnökhöz juttatott. Ebből azután külső kifejezése a most megkötött német—török barátsági szerződés.

A megerősítő okmányok kicserélése

Német illetékes helyen kijelentették, hogy a német—török barátsági szerződés okiratainak kicserélésére a német fővárosban rövidesen sor kerül.

A csütörtök reggeli berlini lapok hatalmas címek alatt méltatják a német—török szerződés megkötését. Kiemelik, hogy ezzel meghíusították az angol diplomáciának azt a tervét, amely Törökországot a tengelyhatalmak ellen irányuló politikai rendszerbe akarta bekapcsolni. Berlin valóságpolitikája győzött London ábrándpolitikája felett. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy Anglia már régen szenvedett ilyen súlyos diplomáciai vereséget.

Az olasz lapok közül a Popolo di Roma ezeket írja: El kell ismerni, hogy Törökország nagyon bölcs és kiegyensúlyozott politikát folytatott, nem úgy, mint más balkáni államok. Hála Inönü államelnök politikai ügyességének, Törökország azzal, hogy a tengelyhez közeledik, a legjobb módját választotta a háborun való ki-

vülmaradásnak és az új Európa felépítésében való részvételnek.

A szerződés magától értetődően igen nagy figyelmet keltett a bolgár közvéleményben is. Bolgár körökben főleg azt emelik ki, hogy az új megállapodás kiküszöbölje Délkelet-Európából a nyugtalanság utolsó maradványát is. Ez a tény még nagyobb jelentőségű Bulgáriára, mert megnyitja a Bulgária és Törökország közti hasonló szellemű megértés útját, amelyre Szófia már hosszabb idő óta törekszik.

A REITER BEISMERI ANGLIA DIPLOMÁCIAI VERESÉGÉT

Ne próbáljuk leplezni, hogy a német—török szerződés diplomáciai kudarcot jelent Nagybritanniának — írja a Reuter-iroda. Megállapítja ezután, hogy a német—török barátsági szerződés észszerű következménye volt a múlt évben Franciaországban, majd az idén Görögországban, Krétán és az Égei-tengeri szigeteken lejátszódtó katonai eseményeknek.

Az angolok 200 harcikocsit vesztek Sollumnál

Az angol vereségnek súlyos hatása lesz Amerikában

A Sollum körüli harcokról a Popolo di Roma ezeket írja:

Kétségtelen, hogy a sollumi ütközet a felhasznált harci eszközök és a harcra vetett katonák létszáma következtében egyik legnagyobb csata volt, amelyet valaha is gyarmati harcra vittek. Az ütközetben a hetedik angol páncélos hadosztály, amely a múlt télen jelentős szerepet játszott Cirenica megszállásában, teljesen megsemmisült. Kétszáz angol harcikocsi elpusztult vagy zsákmányul esett. A tengelyhatalmak légi hadereje teljesen uralta a légi teret és 31 ellenséges repülőgépet pusztított el.

A spanyol lapok is méltatják a sollumi győzelem jelentőségét és rámutatnak az angol propaganda tö-

rekvésére, amely ezt a vereséget is mentegetni és magyarázni akarja. Az egyik spanyol lap megjegyzi, hogy Wawell angol tábornok, akinek terve volt felszabadítani Tobrukot és elfoglalni Dernát, ezeket nyilvánvalóan nagy zavarban lehet. A spanyol lapok egyöntetűen megállapítják, hogy ennek az angol vereségnek rossz hatása lesz Amerikában.

Mint a Német Távirati Iroda közli, a sollumi angol vereség nagysága csak most kezd kibontakozni teljes egészében. Az elpusztított vagy zsákmányul ejtett angol páncélcsoportok nagy tömegénél mindenfajta hadianyag, tábortörök és páncéltörök ágyúk jutottak zsákmányként német kézre.

Gorondi-Novák tábornokot a magyar érdemrend nagykeresztjével tüntették ki

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves Gorondi-Novák lovassági tábornok!

A Délvidék visszafoglalása alkalmából Önnek, mint a 3. hadsereg főparancsnokának az alárendelt csapatok ellenség előtt való, kimagaslóan eredményes vezetéséért a magyar érdemrend nagykeresztjét a hadiszalagon a kardokkal adományozom.

A Kormányzó Ur egy másik kéziratával Albrecht királyi herceget, mint a 38. honvédelmi vezérparancsnokát az ellenséges erők áttörése és a felszabadított terület megtisztítása során tanúsított magatartásáért a magyar érdemrendnek a kardokkal ékesített hadidíszítményes tisztikeresztjével tüntette ki.

A németek újból hatásosan bombázták Alexandriát

A német véderőfőparancsnokság közli: Harci repülőgépeink nehézméretű bombákkal újból hatásosan bombázták Alexandria katonai célpontjait és flottatámaszpontjait.

A légierő az Anglia körüli tengerészen az elmúlt éjszaka erősen biztosított hajókaravánból két ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztett el, összesen 5000 bruttótonna tartalommal. Harci repülőgépeink Grest Yarmouth kikötői berendezéseit, valamint délkeletangliai repülőtereket bombáztak sikerrel.

Az utóbbi időben éjjel-nappal fokozott erővel folytattuk számos angol kikötő aknákkal való elzárását. Ezzel a hajózásban újabb zavarok és veszteségek keletkeztek. E műveletekben igen nagy szerepe volt Keszlering vezértábornagy harci repülőkötelékének.

Az ellenség tegnap kísérletet tett arra, hogy berepüljön a megszállt területre. Vadászaink négy angol vadászgépet lelőttek.

Az elmúlt éjszaka az ellenség néhány robbanóbombát dobott le az északnyugatnémetországi partvidéken. A polgári lakosság között néhány halott és sebesült volt. Többek között Hamburgban és Brémában néhány épület megrongálódott. Az éjszakai vadászok és a légvédelmi tűzérő 8 angol gépet lelőtt.

BANJALUKÁN KIVÉGEZTEK 14 CSETNIKET

Banjaluán kivégeztek 14 csetniket, mert menetelő usztasa-ta-gokra lövöldöztek.

VILLAMOSITJAK A BUDAPEST—ZÁGRAB—FIUMEI VASUTAT

A Popolo di Roma jelentése szerint megkezdődtek a Budapest—Zágráb—fiumei vasutvonal villamosításának munkálatai. Ez a villamosítás nagy mértékben meggyorsítja majd az Olaszország—Magyarország—Horvátország közötti vasúti összeköttetést.

Horthy Miklósban élt és él a legtisztábban a haza eszméje

Dr. Bárdossy László miniszterelnök üdvözl az országgyarapító kormányzót

Budapestről jelentik: Bárdossy László miniszterelnök szerdán este a magyar rádió útján a következő szavakkal köszöntötte Horthy kormányzót születésnapja alkalmából:

Ma minden magyar gondolat, a magyar szívek minden jó kívánsága Kenderes felé száll, ahol Magyarország kormányzója meghitt családi körben és az egész nemzet hálájának és szeretetének minden irányból feléje áradó forró sugárzásában ünnepli születésének évfordulóját.

Egy áldott, érdemekben és eredményekben gazdag élet sok tanulsága ad mély értelmet és jelentőséget ennek az évfordulónak, amely ünnepet iktat munkás hétköznapijaink sorába. Az ünnep szó szentelt napot jelent, amelyen hálattal szívvel mondunk köszönetet a zetek urának, hogy nekünk adta vitéz nagybányai Horthy Miklóst, hogy megáldotta életét, irányította lépéseit és elhatározásait.

Minden nemzet maga választotta ideáljaiban önmagát tiszteli és becsüli meg, ahogyan véréből származó nagyjainak életében a maga lényét és szellemét ismeri fel. Az ilyen ünnepi alkalmakkor valóban helyénvaló, hogy megkérdézzük önmagunktól, mi az, ami a nemzet lényét alkotja, mi az, ami szellemének fényt és értéket ad? Mi a hivatása, mi a rendeltetése ezen a földön?

A magyarság nemzeti jellege itt a Duna völgyében ezer év dicsőségének és szenvedésének tüzeiben kristályosodott ki, de azt, ami a kristály magjából felragyog, már keletről hoztuk magunkkal. A széljárta síkságokról, ahol harcok lovas népünk ezer veszélyen át keresett irányt és vágott magának utat nyugat felé, amíg ideértünk, erre az áldott fájra, amelyet magyar munka tett termékenyvé, amelyen magyar kéz emelt templomokat és amelyet magyar fegyver védett idegen pusztítás ellen ezer éven át.

Keletről hoztuk magunkkal a vitézség, a harci erények tisztelét, az egyéni felelősség vállalást, a kezdeményezés bátorságát, de még a vándorlás éveit alatt megtanultuk azt is, hogy összefogás nélkül nincsen erő és hogy az egységes központi akaratnak, az egységes vezetésnek engedelmességekünk kell, ha nem akarjuk, hogy oltott kéveként hulljon szét nemzetünk.

Mihelyt a magyarság végre megtalálta helyét a Duna völgyében, többé nem kívánczolt más-hova. Soha sem akart többet. Soha sem akarta a másét, csak azt, amit a fegyver és a szellem kettős jogán magának érzett és saját képére alakított át. Ez az, amit hazának nevezünk, ami a történelem viszonytársaiban, a balsors és büneink sulya alatt nem egyszer megcsorbult, de amit nemzetünk géniusza és e föld csodálatos államformáló ereje mindig új-já teremtett. Sorsunk és hivatásunk, hogy ezen a földön éljünk,

hogy ezen a földön meghaljunk, ha kell, mélyeséges vállalásával és átérzésével a költő igéjének: A nagy világon e kívül nincsen számokra hely.

Itt állunk kelet és nyugat mesgyéjén, keletről hozott ősi tulajdonságokkal arccal nyugat felé, amelynek keresztény, germán-latin szellemiségét nemzeti sajátosságaink szűrőjén át magunkévá tettünk. Uralmunkat itt a Duna völgyében önzés és gyűlölködés nélkül mindig úgy gyakoroltuk, hogy sohasem néztük egyedül a magunk érdekeit. Testünkkel, vérünk ontásával védjük Európát. Egyik kezünkben karddal, a másikban szerzőszóval vagy könyvvel szolgáltuk egy magasabb emberi és közösségi élet megteremtésének és fenntartásának feladatát.

Állami szervezetünk oltalmazó erejét és magasabb életformáit megosztottuk a Duna völgyében velünk együtt élő népekkel, nem kérdezve, hogyan, mikor jöttek közénk, csak úgy, ahogyan megosztottuk velük szellemi életünk kincsét, kenyerünket és e föld gazdagságait. Mind erre időszerű ma gondolni, amikor vihar szaguld végig a világon és amikor Európa mély átalakulás előtt áll. Mert ma jobban, mint valaha szükség van arra, hogy magyarságunk töretlen fenntartásával, történelmi hivatásunk bátor vállalásával és a megújuló germán-latin szellemiséggel változatlanul teljes összhangban vegyünk részt az európai átalakulásban.

A Gondviselésnek micsoda különös kegyelme, hogy a nemzet életének ebben a szakaszában fajtánkból olyan férfiu adott vezetésre nekünk, aki egyéniségében mindazt megismeri, amire a nehéz próbatétel idejében szükségünk van. A legfőbb állami hatalom gyakorlása hosszú évszázadok óta nem volt olyan gyökeres, olyan izig-vérig magyar ember kezében, mint az övében. Otranto dicsőségével a homlokán, a magyar harci vitézség példaképét tiszteljük benne s mint hőst a nemzet már azelőtt szívébe zárta, mielőtt a legfőbb állami hatalmat az ő erélyes kezébe tette le. Magyar fajtánk tisztaságának védelmét ő követelte először Szegedről és ő hirdette elsőnek — akkor még egyedül Európában — annak az állami, társadalmi és gazdasági átalakulásnak szükségességét, amely ma szemünk előtt végbe-megy.

A magyarság kegyetlen megcsontításának, testi és szellemi életünk széthulló elemeit s a forradalmak zilált összevisszaságának helyébe ő állította vissza a rendet a fegyelmet és a közösségnek tartozó kötelességeink teljesítésének parancsát. Az általános csüggedés idején is bátran nézett szembe a valósággal és sugárzó hite, soha meg nem ingó meggyőződése a nemzet jobb jövőjében adott neki erőt, hogy a felemelkedés útjára eltaláljunk. Benne élt és él leg-tisztábban a haza eszméje és jo-

gos elégtételként neki adatott meg, hogy a felszabadult ország-részeket visszazesse a megcsontított törzshöz. Diadalmas élet-erő, mélyen átértett magyarság, bölcs előrelátás, acélos bátorság és soha nem csüggedő akarat: ezek az elemek alkotják egyéniségének nemes ötvözetét.

Legyen áldott és boldog annak az élete, aki minden emberi törekvés legszebb gyümölcsét: a nemzet jobb jövőjének megalapozását adhatta övének. Születésnapjának ebben az órájában kérjük meg-egyszer az Egék Urát, hogy Magyarország Kormányzóját szereteteinek körében erőben és egészségben sokáig éltesse és engedje meg neki, hogy a szegedi gondolatban fogant államvezetés bölcsességével vezesse tovább is nemzetét a boldog jövő és a belső megújulás felé.

Rendelet a tűzifa és textil nagykereskedői iparendedélyekről

Elrendelem, hogy Ujvidék thj. város mindazon személyei, akik eddig tűzifanagykereskedéssel vagy textil-nagykereskedéssel foglalkoztak és a jövőben foglalkozni akarnak, kérvényüket döntés végett a városi katonai parancsnoksághoz címezve a Városi Közellátási Hivatalban (Tözsde-épület) folyó hó 21-én déli 12 óráig adják be.

A kérvényben röviden elő kell adni a kérvényező személyére vonatkozó adatokat (születési év, nemzetiség, vallás, családi állapot), továbbá előadandó, hogy a kérvényező mióta tartózkodik Ujvidéken és azelőtt hol élt és milyenek az anyagi körülményei?

A kérvényhez csatolni kell a régi iparendedély másolatát (magyar nyelven), egy nyilatkozatot az őskeresztény származásra vonatkozólag. Mindkét mellékletet büntetőjogi felelősség mellett kérvényezőnek aláírásával igazolnia kell.

Azon kérvényezőnek, aki eddig iparendedéllyel nem rendelkezett, az iparendedély másolata helyett a képesítésre vonatkozó okmányok másolatát kell csatolnia.

Ujvidék, 1941 június 17-én.

vitéz Bayer Ferenc,
m. kir. tábornok,
városi katonai parancsnok.

Főzőtanfolyam Ujvidéken

A városi kat. parancsnokság Ujvidéken az olcsó és változatos, helyes és célszerű táplálkozás ismertetése céljából 4 hetes élelmiszer-technikai (főző) tanfolyamot rendez.

A tanfolyamra jelentkezni lehet f. hó 20-án (pénteken) délelőtt 8—12 óráig a Vöröskereszt központi szék-ház épületében (Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 19 sz. alatt) Vargha Ida tanfolyamvezető élelmiszer-technikusnál.

A tanfolyam 21-én (szombaton) megkezdődik és elméleti és gyakorlati részből áll. Az oktatás kapcsán felhasznált élelmiszereket vagy természetben kell nyújtani, vagy az egész tanfolyam tartamára személyenként 6 (hat) pengő összeget kell befizetni az anyagbeszerzésre.

Igazolt szegények részvételi díját a katonai parancsnokság fedezi.

Dr. Molnár Gyula s. k.
közeg. előadó.

A KALOT nagyszabású kulturális, gazdasági és erkölcsi munkássága az agrárfiúság és a falu felemelése érdekében

Magyarországon hatalmas arányú szervezkedés indult meg éveken keresztül, amelynek célja a falusi agrárfiúságnak és általában a falunak a felemelése volt. Szegedről indult el ez a mozgalom is, amely a szegedi szellemtől áthatva igyekezett az egyedüli lehetséges és magyar emberhez méltó módon kiemelni a falut és a falu lakosságát eddigi helyzetéből. A szervezkedés teljesen katolikus alapon folyik és mivel a falusi ifjúság nevelésére helyezi a fókuszot, ezt nevében is kifejezésre juttatja a Katolikus Agrárfiúsági Legényegyletek Országos Testülete, röviden »KALOT«. Magyarország 3200 községe közül 2800 községben van kiépített szervezettek, amint ezt P. Nagy Töhötöm, a mozgalom egyik elindítója mondta az újvidéki Katolikus Otthonban megtartott konferencián.

A KALOT alapelve az, hogy nem felülről kell megszervezni valamit, hanem minden mozgalomnak lentől kell megindulni, csak így lehet az életképes.

Ezt százszázalékosan meg is valósították. Szeged szélén egy villában kezdtek meg a munkát. Először a csanádi egyházmegye községeiben jártak és ezekből száz legény követte hívó szavukat és a télen megtartott első tanfolyamra mind eljöttek. Itt képezték ki a KALOT mozgalom agitátorait, akiknek célja a falu népének felvilágosítása, hogy kulturális és gazdasági téren is teljesen önállóak legyenek. A szegedi elgondolás fényes eredményét igazolja, hogy hat év után már 92 hivatalos szervezője és munkatársa volt a KALOT-nak, amely így mind nagyobb ütemben folytathatja munkáját. Most már nagy seregszámot tarthatnak, így a legutóbb Csiksomlyón volt ilyen, ahol 120 székes faluból 12.000 legény és leány jött össze.

Csiksomlyón olyan szabadtéri előadást rendeztek a falusi legények és leányok, hogy az még a szakértőket is elragadtatta.

Az előadást Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt meg kellett ismételni és a miniszter is a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a látottakról. Az 1000 méter magasságban levő szabadtéri színpadnak különben olyan tökéletes akusztikája van, hogy felmerült a terv itt megrendezni a magyar oberammergau-i játékokat.

A KALOT a népi kultúra fejlesztésére ma már négy népfőiskolát tart fenn,

ahol különböző tárgyu tanfolyamokat rendeznek, mind azzal a céllal, hogy a falut felemeljék és mentesítsék a zsidóbefolyás alól. A magyar falu ifjúságát minden téren kiképezik, hogy az tudásban felvehesse a versenyt a zsidókkal és ez esetben a falu gazdasága teljesen a falusi magyarok kezébe kerül. Így

tanfolyamokat rendeznek a gazdasági élet minden részére, biztosítási ügynököket, kereskedőket, faluvezetőket, közbirtokosok szövetségi vezetőket, bizományi kereskedőket stb. képeznek ki tovább is,

ugy, hogy mindezeket az üzletágakat rövidesen egyedül és kizárólag a falusiak veszik a kezükbe. A legtöbb községben, ahol a KALOT mozgalom működik a falusi kereskedelem, biztosítási ügynökségek stb., mind a KALOT népfőiskolákból kikerültek kezében van. Mindezek a legtöbb esetben főjöveldmi

forrást jelentenek a gazdaifjúságnak, de sokszor kiegészítő részét képezik rendszeres foglalkozásuknak, a földművelésnek.

A népi kultúra emelése érdekében többek között népi játékok rendezésére rendezői tanfolyamokat tartottak, ezenkívül falusi táncoktatókat képeznek ki, azzal a feladattal, hogy magyar motívumú szalon-táncokra tanítsák az ifjúságot. Danis Jenő a kiváló magyar rendező gondoskodik a népi színjátszással kapcsolatos összes kérdésekről, így a legszakavatottabb kéz irányítja a KALOT-ben tömörült ifjúság kulturális tevékenységét.

P. Nagy Töhötöm előadásában rámutatott arra, hogy

a katolikus egyház munkáját nemcsak a szeretet irányíthatja, hanem elsősorban az igazság.

Ezt juttatja kifejezésre a Rerum novarum című pápai enciklika és a keresztényszocializmus megindítását jelentő pápai állásfoglalás negyvenedik évfordulója alkalmával kiadott 5. Quadragesimo anno kezdetű pápai enciklika is.

A konferencián több érdekes felhívás hangzott el különösen az agrárreformmal kapcsolatban, mert a felszabadult Délvidéknek ez a legégettebb kérdése.

A falusi fiatalabb plébánosok a nincstelen falusi lakosság álláspontját ismertették és maguk is hangoztatták, hogy a földbirtok-reformot határozott és biztos kézzel és főleg minden késelem nélkül kell megoldani.

Borzalmas repülő-szerencsétlenség Bukarestben

A repülőtéren lezuhant egy géptízenkénten életüket veszítették

Szerkesztőségünkbe érkezett bukaresti hír borzalmas repülő-szerencsétlenségről számol. A hír szerint szerdán délelőtt félkilenc órakor a bukaresti légiforgalmi társaság egyik utasszállító gépe

7 német és 2 román utassal, valamint három főnyi személyzettel startolt Szófia felé.

A kifutás nem sikerült, a gép alig tudott felemelkedni. A pilóta látta, hogy a gép sima repüléssel nem tud átjutni a repülőteret körülvevő fák koronája fölé s ezért

megrántotta a magassági kormányt.

A hirtelen magasba lendülő gép a következő másodpercben egyensúlyát veszítve, egészen alacsonyról lezuhant a motor felrobbant.

Lángborult az egész repülőgép és valamennyi utasa szénáégett.

A vizsgálat megállapította, hogy a halottak legnagyobb része ismert személyiség. Az áldozatok névsorában szerepel a bukaresti német követség sajtótanácsosának neve is.

MAGYARORSZÁGON 200.000-REL TÖBB A NŐ, MINT A FÉRFI

Hazánkban sokkal több nő van, mint férfi,

Az újsághírek közt ezt olvasom, S megértem, amit eddig nem értettem:

Mért van minden házban nőuralom? FANYAR TÓBIÁS

Kishegyesen újból felállítják a szabadságharc emlékművét

Kishegyesről jelentik: A szabadságharcban 1849 július 14-én Guyon honvédtábornok és Jellasics horvát bán csapatai Kishegyes nagyközség határában véres csatát vívtak, aminek a gyászos következménye az lett, hogy a honvédek a császári seregek Káty községig visszaszorították. A csata emlékére 1887-ben Kishegyes határában közvetlen a fekete-hegyi vasútállomás mellett

emlékoszlopot emeltek,

amelynél minden év március 15-én ünnepséget rendeztek. Mikor a seregek bevonultak, ezt az emlékművet is lebontották. Egyes részeit a községvezető egy felszerben helyezték el, a hivatalos hatóság nem törődött

többé vele, csak a magyar szolgák és előfogatosok vigyáztak rá, hogy senkinek szemét ne szurjon. Másik részeit pedig jobbmódu gazdálkodók vitték el, hogy a pusztulás elől megmentsék. Most, hogy a község visszatért Magyarországhoz

az emlékmű újbóli felállítása is napirendre kerül.

Örvendetes, hogy az emlékmű részlet ugyszólván hiány nélkül megvan, és a szobor újbóli felállítása nem ütközik nehézségekbe. Az emlékmű felügyeletét annakidején az Országos Történelmi Társulat végezte. A község vezetői egyéniségei rövidesen határoznak arról, hogy az emlékművet a község költségén minél előbb újból felállítsák.

Újvidék thj. városi katonai parancsnokának 536/1941. számú

rendelete

a nyers és olvasztott faggyú legmagasabb fogyasztói árának szabályozása tárgyában

1. §.

A nyers faggyú legmagasabb eladási árát a kat. köz. alatti álló egész területre a 2. §-ban körülírt minőségi osztályozás alapján, hely, vágóhídon átvéve, a következőkben állapítom meg:

- I. osztályu nyers faggyú legmagasabb ára kg-ként 1.65 pengő.
- II. osztályu nyers faggyú legmagasabb ára kg-ként 1.56 pengő.
- III. osztályu nyers faggyú legmagasabb ára kg-ként 1.46 pengő.
- IV. osztályu nyers faggyú legmagasabb ára kg-ként 1.15 pengő.
- V. osztályu nyers faggyú legmagasabb ára kg-ként 0.83 pengő.

2. §.

Az 1. §. a)–e) pontjai alatt felsorolt minőségi osztályok meghatározásánál a jogügylet képező nyers faggyúból kitermelhető olvasztott faggyú mennyisége az irányadó.

- I. osztály az olyan nyers faggyú, amelyből legalább 80%.
- II. osztály a zolyan nyers faggyú, amelyből legalább 75%.
- III. osztály az olyan nyers faggyú, amelyből legalább 70%.
- IV. osztály az olyan nyers faggyú, amelyből legalább 60% olvasztott faggyú termelhető ki.
- V. osztály a kicsontozásra kerülő állatokból származó és minden más olyan nyers faggyú, amelyből a kitermelhető olvasztott faggyú-mennyiség 60%-nál kevesebb.

3. §.

(1) Ha az eladás tárgyát képező nyers faggyumennyiség nem egységes, hanem az egyes részmennyiségek különféle minőségi osztályokba sorolhatók a 2. §-ban meghatározott megfelelő osztályokra szétválasztandók.

(2) Az előző bekezdés szerinti esetben az 1. §. a)–e) pontjai alatt megállapított eladási árak szétválasztott egyes részmennyiségekre külön-külön alkalmazandók.

4. §.

Az árut terhelő adókat illetően az eddig érvényben volt jogszabályok egyelőre továbbra is hatályban maradnak.

A megállapított legmagasabb árakban az adók már bennfoglaltatnak, azok tehát külön nem számíthatók fel.

5. §.

Az olvasztott faggyú legmagasabb árát a kat. köz. alatti álló egész területre a 6. §-ban körülírt minőségi osztályozás alapján, hely, olvasztó-

telepen átvéve, az alábbiak szerint állapítom meg:

- I. osztályu olvasztott pipere faggyú ára kg-ként 2.20 pengő.
- II. osztályu olvasztott pipere faggyú ára kg-ként 2.10 pengő.
- III. osztályu technikai faggyú ára kg-ként 1.35 pengő.

6. §.

(1) Az 5. §. a), b) és c) pontjai alatt felsorolt minőségi osztályok meghatározása a következő:

- I. osztályu pipere faggyuként a fehér- vagy sárgásszinű, szagtalan, idegen anyagoktól mentes olvasztott faggyú hozható forgalomba.
- II. osztályu olvasztott faggyuként a fehér- vagy sárgásszinű, nem szagtalan, de idegen anyagoktól mentes olvasztott faggyú hozható forgalomba.
- III. osztályu, ugynevezett technikai faggyuként a barnaszineződésű, nem szagtalan és legfeljebb 2% szennyező idegen anyagot tartalmazó hibás kezelési olvasztott faggyú hozható forgalomba.

7. §.

Az 5. §-ban megállapított olvasztott pipere faggyú árakhoz a lerótt forgalmiadó összege az eladó által külön felszámítható.

8. §.

A nyers faggyú a pipere faggyú és a technikai faggyú forgalombahozatalánál az 1941 március hó 25-én érvényben volt hitelezési és eladási feltételek, valamint pénztári és árendemények továbbra is változatlanul érvényben tartandók.

9. §.

Jelen rendelet hatályba lépésével egyidejűleg az érvényben volt rögzített (1941 március hó 25-i) árakat hatályon kívül helyezem.

10. §.

Jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

Újvidék, 1941 június hó 16.

vitéz Bayer Ferenc s. k. m. kir. honvéd tábornok v. katonai parancsnok

PALLASZ MOZI Posta utca 7.

BEMUTATÓ

VERONIKA, HOGY TEHETED...?!

Vigjáték. 16 éven aluliaknak nem engedélyezett! Főszereplők: R. A. Roberts, Gusti Huber, W. Albach-Retti.

HIREK

— Uj bélyegek kormányzónk arcképével. A m. kir. postavezérgazgatóság közli, hogy június 18-án a Kormányzó Ur Ófömlétsága arcképével újrajzu, 1, 2 és 5 pengős bélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegek június 18-tól kezdve bárhova szóló postai küldemények bérmentesítésére használhatók fel.

— Hálaadó zárandoklat Csatkára a Délvidék visszatéréséért. Budapestről jelentik: A Szervita-atyák július 5. és 6-án hálaadó zárandoklatot vezetnek a Délvidék visszatéréséért hazánk Patronájának csodás kegyhelyére, a Bakony rengetegei közé ékelt kies fekvésű Csatka-Szentkútra, amit a múlt évben dr. Czapik Gyula veszprémi megyéspüspök a Szervita-rendnek ajándékozott.

— Személyi változások az egyházmegyékben. Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás Gaál Ferenc nyékivákonnyi plébánost a dunaszerdahelyi kerület II. tanfelügyelő alesperesévé, Brincik József komáromi káplánt pedig esztergom-szentgyörgymezői plébánossá nevezte ki. — A pécsi egyházmegyében Virág Ferenc megyéspüspök Keeskés Károly nagykereskedő plébánost az értényi kerület esperesévé és tanfelügyelőjévé, Szeitz Andrást pári plébánossá, Kaszás Imrét kövágószőlősi, Gerlai Györgyöt majsi és Gyeński Józsefet pincshelyi adminisztrátorrá nevezte ki. — A veszprémi egyházmegyében dr. Czapik Gyula megyéspüspök dr. Doroszlai Istvánat megbízta a tótváizonyi plébánia ideiglenes vezetésével, Reindl Rafaelt Palóznakra kísérető lelkésznek küldte ki, Demőör Jánost pedig Enyingre diszponálta káplánnak. — A rosznyói egyházmegye püspöke Bubrics Mihály, Diczky Pált az ujonnan rendszerezett tornaljai plébánia adminisztrátorává, Nagy Jánost pedig rosznyói segédlelkészévé nevezte ki.

— Elvesztett egy munkakönyv Ujvidéken. Szerdán a déli órákban, az ujvidéki II. Rákóczi Ferenc-uton elvesztett Franciski Janko névre szerbi nyelven kiállított munkakönyv. Kéri a becslés megvalósítását, hogy a munkakönyvet juttassa el kiadóhivatalunkba.

— FÉNYKÉPEZÉS örömet, szórakozást és emléket jelent. Felvétel legszébben és szakszerűen Barta és Társa fotószaküzlete dolgozza ki. Kossuth Lajos-u. 30.

— A szabadkai munkásság is fényes külsőségek között ünnepelte meg a Fömlétságu Ur születése napját. Szabadkáról jelentik: Szerdán, mint megirtuk, Szabadka lakossága nagy fényel ünnepelte meg a legjobban szeretett magyarának, Fömlétságu Kormányzó Urunknak születése napját. A műsor délelőtti részéről már beszámoltunk lapunk tegnapi számában. Délután a stadionban közel 20.000 ember jelenlétében ragyogóan sikerült levante-ünnepély volt, amely az esti órákban nyert befejezést táborúzzal. Délután 5 órai kezdettel ünnepelte meg Szabadka munkássága Magyarország Kormányzójának születése napját. A munkásság ezrei sorakoztak fel a Nemzeti Munkaközpont épületében és az épület előtt és megható lelkesedéssel ünnepelte, éltette a magyarok Vezéréf. Este diszeloadás volt a Városi Színházban, amelynek termét megtöltötte Szabadka katonai, hatósága és polgári előkelőségeinek sokaság

Ujabb halálos áldozata van az ujvidéki villamosnak

A nagy szakértelemmel vezetett rendőrségi nyomozás megállapította, hogy öngyilkosság történt

Kedden délután, mint megirtuk, az 56-os számú villamos halálra gázolta Bogdánovics Irén 49 éves ujvidéki asszonyt. Két nap sem mulott el azóta s újabb halálos baleset történt tegnap délelőtt 8 óra 40 perckor, a II. Rákóczi Ferenc-uton, a Fehér ökör vendéglő előtti megállónál. Az áldozat Predojevic Zsiván 41 éves, ósziváci születésű ujvidéki hordár, aki

öngyilkosságot követett el. Alig 1—2 perccel a szerencsetlenség megtörténte után már a helyszínrre érkezett dr. Horváth Béla rendőrfogalmazó, aki az ujvidéki büntügyi rendőrség osztályát vezető általános megelégedésre dr. Beisterien Erikkel, a rendőrkapitányság jelenlegi helyettes vezetőjével együtt. Dr. Horváth főfogalmazó bámulatosan rövid idő alatt, nagy szakértelemmel vezette le a vizsgálatot, amelynek eredménye a következő:

Predojevic a volt Miletics-utca-nál szállt fel a villamosra és egészen a Fehér ökör előtti megállóig utazott. Leszállt a villamosról és elindult a fürdőpark irányába. Mintegy negyven métert haladt előre a megállótól, amikor

hirtelen a villamosnak közé ugrott, alig félméterrel a villamos előtt.

A vezető fékezett, a kocsit még mintegy három métert ment, maga előtt forgatta néhányszor Predojevicet, aki végül is a kerék alá került és a villamos bal első kereke kettészelt az ágyéknál. A halál nyomban beállt.

Attól eltekintve, hogy Predojevicet a leggyorsabb orvosi segítség sem menthette volna meg, mégis

— Jó termés várható a kulai járásban. A Kulai Gazdakör rendezésében Erdős és Nádor alezredeksek és számos gazda kíséretében meglátogatták a határban lévő tanyaikat. A föld kitünő karbantartása felett dicséretüket nyilvánították és megállapították, hogy az ideai terméshez a gazdák a legszebb eredményeket fűzhetik. A reggel 9-től d. u. 5-ig tartó szemle vacsorával végződött, kitünő hangulattal.

— Ujvidéki mérnökök figyelmébe. Ezennel felhivatnak az ujvidéki mérnöki kamara tagjai, hogy személyi lapjukat kitöltve küldjék be a mérnöki kamarának, amely azt a városi katonai parancsnoksághoz továbbítja prioritás végett. Városi katonai parancsnokság.

— KULAI HIREK. A zárórát hétfőnapokon 24 órában, vasárnap és ünnepnapokon pedig éjfélt után 2 órában állapították meg. — Akinek eladó tengerije van, jelentse 20 II. zászlóalj gazdasági hivatalába (a volt financ-laktanya), átvétel a legmagasabb napi áron, készpénzfizetéssel. — Akiknek oxigén-vas-tartály van birtokukban, készletüket azonnal jelentsék be a községi közellátási hivatalnál. Megbüntetik azokat, akik a bejelentést elmulasztják. — Községi rendelet alapján szennyes, piszkos vizet az utcára kiönteni szigoruan tilos, akinek a háza előtt szennyes vagy piszkos vizet látnak, szigoruan megbüntetik. — Akiknek kerékpárja van, a kerékpárigazolványt szerezzék be a község-házán. Akinek régi igazolványa van, hozza magával

feltűnő, hogy az értesített hatósági orvos még 20 perccel a történetek után sem érkezett meg a szerencsetlenség színhelyére. Pedig bizonyára nem kellett volna gyalog futnia, mint például dr. Horváthnak. Méltányos lenne az illetékesek részéről, ha

a rendőrségnek visszaszármaztanák a gyorsjáratu volt rendőrségi autókat.

Az ujvidéki rendőrségre nagy feladatok megoldása hárult eddig is, az alvilág elleni harc állandóan dúl s ebben a harcban rendkívül nagy szerepe van a gyorsaságnak. Az emberanyag kitünő, ezt bizonyítja az is, hogy már eddig is tekintélyes számban került tolvaj és betörő a rendőrség jóvoltából a rácson túlra, a tökéletes munkához azonban tökéletes eszközök is szükségesek. Nem bírálát ez, csak megállapítás.

A keddi villamosszerencsetlenség ügyében a vizsgálatot már befejezték. Mint Fráter János, Farkas Mihály és Jakab Dezső szemtanuk elmondották, a szerencsetlenségért

a villamosvezetőt nem terheli felelősség.

Tegnap délre egyébként befejeződött a délelőtti szerencsetlenség ügyében indított vizsgálat is. Minden kétséget kizáróan megállapítás nyert, hogy öngyilkosság történt. Nem sokkal a szerencsetlenség megtörténte után a büntügyi rendőrség szemfüles tagjai már előkerítették az elhunyt özvegyét is, aki elmondta, hogy férje az utóbbi napokban nem dolgozott.

a buskomorság jelei mutatkoztak rajta s ő is valószínűnek tartja az öngyilkosságot.

— Uj képek fényképkirakatkunkban. A szerdai katonai díszmenetről készült eredeti felvételek fényképkirakatkunkban láthatók.

— Dr. Rác Andor szegedi járásbírósi elnököt biztákt meg a szabadkai törvényszék megszervezésével. Szabadkáról jelentik, hogy dr. Rác Andor szegedi járásbírósi elnököt megbizták a szabadkai törvényszék megszervezésével. A szegedi járásbírósi ideiglenes vezetője dr. Ráday László elnök lesz. Dr. Rác Andor, mint kiváló jogász ismert, előbb Szentesen, majd mostanáig Szegeden működött, Szabadkán igen sokat várnak működésétől.

— Topolyai hírek. Akik a jugoszláv kormányzat alatt a községtől házhelyet kaptak és még nem építettek rá házat, mielőtt az építkezést megkezdzenék, jelentkezzenek a községi főjegyző hivatalában. — Ujból megállapították a tejtermékek árát: tej 25 fillér, túró 60 fillér, tejfél 2 pengő 20 fillér, vaj 3—4 pengő kilónként.

— Rökkantilletmények kifizetése Ujvidéken. Ujvidék szab. kir. városban állandóan lakó hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek 1941 május és június hónapokra esedékes járandóságait e hó 20-án és 21-én délután 4—7 óráig felvehetik a városi főpénztárnál (Szabadság-tér 1.) Az átvételhez a háborus könyvecske és személyazonossági igazolvány szükséges.

A Bárdossy-program vezérgondolatai

Közvéleményünket különösen érdekli a zsidókérdés, mely nálunk is csupán egy általános és egységes európai rendezés keretében oldható meg gyökeresen és véglegesen.

Míg azonban ez bekövetkezik, szükség van a második zsidótörvény egyes alapvető rendelkezéseinek — így például a zsidó fogalmi meghatározásának — szabatosabbá tételére.

Egyszerű, világos és az egész kérdést az ország egyetemes érdekeihez igazodóan megoldó egységes és tömör törvényre van szükség, amely az elvi kérdések tekintetében sem félreértésre, sem kibúvárokra nem adhat lehetőséget.

Törvényes uton meg kell akadályozni a zsidóság elkeveredését a nemzsidókkal.

— Szentgyörgyi professzor Szabadkán. Szabadkáról jelentik: Szentgyörgyi Albert professzor, a világhírű Nobel-díjas tudós csütörtökön Szabadkára érkezett és megjelent a Szegedi Filharmonikusok és dr. Palló Imre hangversenyén. A hangversenyt többezer ember hallgatta meg, mindenki az őszinte elragadtatás hangján nyilatkozik a szegediek zenei tudásáról és dr. Palló művészetéről. Szentgyörgyi professzor ma Ujvidék vendége lesz.

— Az Ujvidéki Katolikus Olvasókör (Epres utca 18) nagyszabásu magyar vacsorája a Poigári Magyar Daloskör közreműködésével 1941 év június hó 29-én, Péter Pál napján vasárnap este 8 órakor lesz. Az előközületek nagyban folynak. Egy teríték ára 1 pengő 50 fillér. Előjegyzni lehet: Ábrahám János, ifj. Juhász Mihály, Noszák István, id. Juhász Mihály, Kovács János kereskedőknél és az összes magyar egyesületeknél.

— Hirtelen halál Ujvidéken. Az ujvidéki büntügyi rendőrségen jelentették, hogy Rudometkin Péter 52 éves asztalos gyanus hirtelenséggel elhunyt. A rendőrség részéről nyomban a helyszínrre érkezett dr. Horváth Béla rendőrfogalmazó, aki a fővárosból érkezett Ujvidékre s a büntügyi rendőrség vezetői tiszteltólti be. A nyomozás során megállapítás nyert, hogy büntény esete nem forog fenn: Rudometkin, aki asztmás és iszákos volt, szívvelhűdés ölte meg.

— Személyhajóforgalom Apatin és Mohács között. A Délvidék felszabadulásával kapcsolatban a Budapest—Mohács közötti személyhajójáratot hétfőtől, június 23-tól kezdődően kiterjesztik. A terv szerint a hajó naponta fog közlekedni, utiránya Budapest—Mohács—Bezsdán—Apatin és vissza lesz.

— KISHEGYESI HIREK. Mindazok, akiknek hozzátartozója a legutóbbi háboruból még nem tért vissza, haladéktalanul jelentsék a község-házán. — Miután az aratógéppel való aratást előreláthatólag megtiltják, az előljároság kéri a gazdákat, hogy az aratási szerződést igyekezzenek megkötöni, lehetőleg helybeli munkásokkal. — Akinek bármilyen terménye vagy jószágja van eladó, bárkinek szabadon eladhatja. — A szeghegyi országos vásárt kedden tartották meg. Az állatvásárra rengeteg jószágot hajtottak fel, de a rendkívül magas árak miatt csak nagyon kevés cserélt gazdák. A kirakodó vásáron is úgy a kínálat, mint a kereslet, igen gyenge volt. — Molnár Julianna 36 éves asszony hosszas betegség után elhunyt, Nagy részvétel temették el.

Mártonhegyi Gyermeküdülő

luxus gyermekotthon csak egészséges gyermekeknek. Szubalpin levegő. Gyermekstrand. Vezető: dr. Székelyné Bulovszky Sári. Orvosi felügyelet. Telefon 166-663. Budapest, XII., Bírök-u. 27. 2-es és 3-as autóbusszvégállomásnál

— Gyomorrontásoknál és az erek következtében előálló bélzavaroknál, felfúvódásnál, émelygésnél, hányingernél, hasmenésnél vagy székszorulásnál már egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz is igen gyorsan, alaposan és fölülte kellemesen tisztítja ki az egész tápcsatornát. Kérdezze meg orvosát!

— A bonyhádi Öregdiákok Szövetsége f. hó 29-én, vasárnap d. u. félöt órakor tartja IV. és V. összevont rendes évi közgyűlését az intézet kertjében, illetve tornatermében. Este 8 órakor a tápintézetben baráti vacsorán találkoznak az ország minden részéről összeseregülő bonyhádi öregdiákok. A tárgysorozaton szerepel Koritsánszky Ottó elnök megnyitója, a titkár és pénztáros jelentése, azonkívül megemlékeznek Forbeger Lászlóról, az algimnázium volt jeles tanáráról és a régi bonyhádi diákéletéről. A Szövetség vezetője ezúton is szeretettel meghívja a volt iskolatársakat a kettős találkozóra. Ha a tömegesen kibocsátott meghívók ellenére sem kapott valaki meghívót, kívánságra azonnal szívesen küld a titkár. Cím: Bonyhád, gimnázium. A jubiléus évfolyamok is e napon rendezik meg találkozójukat az ősi Alma Mater falai között.

GAMBRINUS étterem és sörfőző Ujvidék, Vasember-palota

— Ujverbázi hírek. Ujverbász község előljárósága az idén nem engedni meg a hársfavirág szedést, mert a szedők az elmúlt évben több esetben egész galyakat leszakítottak és ezáltal tönkre tették a fákat. Akit hársfaszedésen érnek, szigorúan megbüntetik. — A verbázi állami gimnáziumban az 1940/41 évre beiratkozott növendékek részére a rendes oktatás június 16-án megkezdődött. A tanulók egyelőre csak ironnal és papirossal jelentek meg az előadásokon. — A kulai járási katonai parancsnokság dr. Zágony Ferenc anyaországbeli jegyzőt küldte ki szakreferensül Överbász községéhez.

— Adakozások az Ujverbásznál hősi halált halt honvédek családtagjainak megsegítésére. Ujverbásznál jelentik: Ujverbász lakossága ismét tanujelét adta annak, hogy szíve az Ujverbászon eltemetett, hősi halált halt honvédek özvegyen és árván maradt családtagjaival szemben, mennyire hála. Az eddig befolyt 695.50 pengőhöz újabban a következő adományok érkeztek: Seidl Nándor és Fia 10, Lotz Frigyes műkögyáros 10, özv. Fuchs Kristófné 5, Fernbach Jakabné és Tóth Péter 1—1 pengő, összesen tehát 722.50 pengő. A magyarországi árvizkárosultak részére Seidl Nándor és Fia 10, özv. Fuchs Kristófné 5, Tóth Péter 1 pengőt adott. A Hősök temetőjének karbantartására Seidl Nándor és Fia 10 pengő adományával összesen 15 pengő gyűlt egybe.

JUNIUS 20

1919—1941

1920. ● A Magyarország elleni bojkott következtében a telefonösztökötetés is megszakadt Bécsen. A bécsi keresztényszocialista munkások azonban nem vettek részt a bojkottban.

1921. ● Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter előterjesztette az utolsó két váltásos javaslatot. Egyik a mezőgazdasági ingatlanokról, szőlőről, erdőről, házról, kereskedelmi áruaktárokrol, ipari üzemekről, a butoról szőnyegekrol, ékszerekről stb. szól, a másik pedig a nagyobb háborus vagyon külön váltáságáról.

1923. ● Kormányrendelet jelent meg a Csonka-Magyarországon élő nemzeti kisebbségek védelméről.

1924. ● A kormány megszüntette az Országos Közéletmezőési Tanácsot.

1925. ● A Gazdák Biztosító Szövetkezete 25 éves fennállását ünnepelte.

1926. ● A kormányzó másfélezer vitézt avatott fel. Beszédében többek között ezeket mondta: „Uj csillagok gyulnak ki a napon a magyar égen és uj őrszemek állanak fel a Csonkaország földjén. Legyetek ti azokon az őrhelyeken szerény, vallásos és munkás emberek, de egyszersmind kemény, dacos, mindenre elszánt magyarok is... Álljatok ti ezek mellé (t. i. a megtévelyedett testvérek mellé) ezekmellé a szerencsétlenek mellé felvilágosító munkával, elnéző és testvéri szeretettel, legyetek a lelki betegeknek orvosai, a valódi hazaszeretettel alázatos apostolai...”

— A győri orsolya kolostor fennállásának 200 éves évfordulóját ünnepelték.

1927. ● A tüzvész után újjáépített Vészto község, amelyet a kormányzó engedelmével Horthy Miklós falujának neveztek el, a kormányzó pár ma meglátogatta.

— A Magyar Tudományos Akadémián berendezett Vörösmarty szobát ünnepélyesen felavatták.

— A pápa Svoij Lajos nevezte ki székesvehérvári püspökké.

— Genfben megkezdődött a tengeri leszerelési konferencia.

1929. ● A Ház elfogadta a záloglevél kölesünök szerzésére és a betegpénztári késedelmi kamatok elengedésére vonatkozó, a régi magyaroszátrák koronára szóló régi tartozások és követelések rendezése tárgyában Csehországgal és Ausztriával kötött adóügyi, jogvédelmi és jogsegélyegyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

1932. ● A főváros villamosain érvénybe lépett a térképes jegyrendszer.

1933. ● Ausztriában betiltották az összes nemzetiszocialista pártokat.

1937. ● Hodzsa Milán, cseh miniszterelnök a komáromi Jókai szobor alapkövetételén magyarul beszédben ünnepelte a nagy magyar mesemondó zsenijét és magyar-cseh nemzet egymáshoz való közeledését hirdette.

1940. ● A német csapatok Normandia, Bretagne, valamint a Loire torkolata és a Rohne-völgye közötti terület megszállására irányuló mozdulatai tervszerűen folynak. A Burgundiában előretörő gyorscsapatok elfoglalták Lyont. A Gien melletti Novoy elfoglalásakor 700 uj páncélos harcokosi jutott a németek kezére. A Maginot-vonal megszüntetése folyik.

— Az olaszok Észak-Afrikában 10 repülőgépet és 40 harcokosit pusztítottak el.

— Megkezdtek a papirhulladékok gyűjtését.

— ó — s.

— Milyen lesz az alumínium-pénz? A pénzügyminiszter rendelet adott ki az alumínium 2 és 1 pengősök külső kiállításának szabályozásáról. Mindkét pénz pereme sima, kissé kiemelkedő, karimája finoman recézett. A 2 pengős átmérője 28 mm, súlya 2.8 gram, az egypengős átmérője 23.7 mm, súlya 1.5 gram. A 2 pengősökből 30 millió, az egypengősökből 100 millió, a 10 filléres acélérmékből 30 millió darabot vernek.

NÖVÉNYHARMAT

— Izmena naredbe o pristajanju malih brodova. Vojna komanda grada Ujvidék uputila je pod br. 1361-sgt. 1941 ovaj poziv: Zbog prilika u medjuvremenu promenjenih ovim preinačujem prvu tačku moje naredbe po predmetu pristajanja malih brodova na ovaj način: Malim brodovima je pristajanje dozvoljeno u zimovnicima samo s one strane prema bečarskoj ostrvu. — Ujvidék, 17 juna 1941. — vitez Bayer Ferenc s. r. general, vojni komandant grada.

— Péterrévei hírek. Az előljáróság közli, hogy akiknek gabonacséplésre alkalmas gépjük van, azonnal jelentsék az anyakönyvi hivatalban, 2-es számú szoba. — A traktorokat s egyéb nagyobb gépeket is be kell jelenteni, a nagyobb, esetleg tárolásra is alkalmas raktárakkal együtt. — A levették miséje ezentul minden ünneppn háromnegyed 7 órakor kezdődik. A levették igen sokan vannak, megtöltik a templomot s így ajánlatos, hogy a hívek a többi istentiszteleten vegyenek részt.

— Ne cigarettázz az ágyban! Ujverbásznál jelentik: Kurucz István, a Dungserszki-féle sörgyártisztviselője vasárnap Ujverbászon tartózkodott és a Papp-féle vasuti vendéglőben szállt meg. Kurucz lefekvéskor még rágyújtott egy cigarettára s ez majdnem vesztét okozta. Kurucz előbb aludt el, mint a cigarettája, ami kiesett a kezéből és felgyújtotta az ágyneműt. A tisztviselő mélyen aludt, a tüzet a szállóban tartózkodó vendégek vették észre. A házbeli azonnal nekiláttak a tűz oltásának, az ágynemű a tűz martalékává lett. Kurucznak nem történt baja.

Hét vége,

Min a zöldben, akár a hegyen, akár vízparton a KIS BESSA az ideális foto uttárs. Villámgyorsan nekiláthat, s a világűrű Voigtlander objektív csodálatos élességgel rajzolja a képet a filmre. Minden fotoközleletben megtekinthető.

Kérjen ismeretét forakerkedőjétől, vagy a vezérképviselőtől: SOLC TESTVÉREK Budapest, IV., Kezskeméti-utca 8/122

Vegyen részt az ezévi 1500.— pengős Voigtlander BESSAPAN pályázaton.

46. sz. modell 16 db 4 1/2 x 6 cm és 66. sz. modell 12 db 6 x 6 cm felvételre

Árak: 126-270 P.-ig.

— UJVERBÁZI HIREK. A verbázi M. K. E. legutóbb megtartott választmányi ülésén bejelentették, hogy Szedmina Vendel divatárkereskedő hat szegénysorsu magyar lányt saját költségére teljesen felruház. — A levante gyakorlatokon először 44, másodizben 72, harmadszor 106, negyedszer 163 és az utolsó gyakorlaton már 189 levante jelent meg. A gyakorlatokat a honvédség két altisztje vezeti. A lányokat tiszt oktatja és ők is már 57-en jelentek meg legutóbb. A lányok a V. S. C. pályán, az óverbázi ifjak a selyembubóbevaltó melletti térségen gyakorlatoznak. — A tanítóképző igazgatósága értesíti növendékeit, hogy az évvégi bizonyítvány-kiosztás nem június 20-án, hanem június 29-én, Péter és Pál napján történik. Kéri tehát növendékeit, hogy 29-én a bizonyítványok és egyéb okmányok átvételére jelenjenek meg. — A járási katonai parancsnokság értesítette a tanítóképző és a főgimnázium igazgatóságát, hogy a képesítő és érettségi vizsgák június 30-ig befejezendők. Ugyanez a rendelkezés szól az óvónők részére is. — Egyletek, Szövetkezetek és egyházak, melyek a visszavonuló szerb hadsereg által kárt szenvedtek, jelentsék a község házában. — A bajai állami építészeti hivatal ujverbázi kirendeltsége egy vagon szent kapott ut-hengerelésre. A munkálatokat rövidesen megkezdik és a honvédség által feltöltött utakat fogják hengerelni. — A már hazatért vagy hazatérő hadifoglyok igazolványaikkal jelentkezni tartoznak a járási katonai parancsnokságnál. — Az Ipartestület titkársága felhívja mindazon iparosokat, kik gyógyfürdőre szorulnak, hogy a hivatalos órák alatt utbaigazítás végett keressék fel irodájában Schell Henrik titkárt. Az iparosoknak alkalmuk nyílik a gyógyfürdőket mérsékelt áron vagy pedig teljesen ingyenesen igénybe venni. — A községi előljáróság megkezdte az uj utcanevek tervezetének kidolgozását és azok a napokban már el is készülnek.

Iskola és nevelés

Nagyszerű tanító-átképző előadás Óbecsén

Sólyom Jenő hadnagy, a járási katonai parancsnokság segédtszije kitűnően sikerült előadást tartott az elemi iskolai tantestület tagjai előtt. A kiváló képzettségű előadó, aki katonai hivatali teendői mellett, értékes kulturmunkát is fejt ki, ezúttal a tanítók átképzéséről beszélt. Előadása elején ismertette a délvidéki tanítók feladatait a felszabadulás után, majd többek között hangsúlyozta, hogy az iskola kötelessége kiküszöbölni a gyermekekben lévő azon hibákat, amelyekről a család nem vesz tudomást. Részletesen ismertette a magyar iskolák szervezését, a főváros európai hírű minta iskoláinak munkáját. Szólt a szociális gondolat fejlődéséről Szent István király óta napjainkig, vázolta a napközi otthonok céljait. Lényeges újításnak minősítette az iskolák azon ténykedését, hogy míg a múltban csak tanítottak, mamár főfeladatuk a nevelés. Végül egy mintaiskolai tanításról szóló példát olvasott fel.

A megjelentek a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig a kiváló előadó értékes fejtegetését és az előadó értékes fejtegetését és az előadás végén meleg ünnepségekben részesítették (h.)

Kishegyesen megalakult a Katolikus Népszövetség fiókjá. A Kishegyesi Keresztes Egyletben vasárnap népes értekezletet tartottak, amelyen Hárs Aladár plébános ismertette a Katolikus Népszövetség céljait. A szövetség foglalkozik a biztosítás minden ágával, azonkívül temetkezési csoportja is van és a tagdíj olyan csekély, hogy azt mindenki könnyen megfizetheti, miáltal a szövetség minden kedvezményét élvezheti. Tagnak jelentkezni Török Vince káplánál lehet. Az alakuló gyűlést rövidesen megtartják.

Dalosságok Szabadkán. A délvidéki énekkarok számbavétele és a korszerű magyar kórusmozgalomba leendő intézményes bekapcsolás végett a Magyar Dalos egyesületek Országos Szövetsége dr. Ripka Ferenc ny. főpolgármester, elnök vezetésével szervező értekezletet tartott június 29-én Szabadkán, a visszatért Délvidék legnagyobb városában. Az értekezleten, melynek előadója Bárdos Lajos zeneművészeti főiskolai tanár, országos karnagy, képviseltetik magukat az összes délvidéki dalegyesületek, annál is inkább, mert aznap fogják leleplezni Szabadka felszabadulásának emléktábláját a most már történelmi nevezetességű szabadkai pályaudvar épületében. 28-án este a Beszkárt Budai Dalegyesületnek lesz ünnepi hangversenye ifj. Lányi Ernő vezetésével a Szabadkai Magyar Olvasókör színháztermében, mely a megszállás éveitől is otthona volt a város magyar kultúrértékének; közreműködik Basilides Mária énekművésznő, a M. Kir. Operaház örökös tagja, Fricsay Ferenc karnagy, a szabadkai Magyar Olvasókör száztagú vegyeskarát Fehér Ödön vezényli, dr. Füleli Sántó Endre min. osztályfőnök, a Dalosságok országos ügyvezető elnöke pedig a magyar dalkultúra és a Délvidék kapcsolatairól tart előadást. Az érdekes, mozgalmas szabadkai dalosságok védnökségét Bittó Dezső tábornok, Szabadka városparancsnoka vállalta.

MŰVELŐDÉS

Dr. Palló Imre és a szegedi filharmonikusok Ujvidéken

Pénteken, június 20-án, este nagy művészeti eseménye lesz Ujvidéknek: a szegedi filharmonikusok hangversenyeznek a Levente-otthon nagytermébe nFricsay Ferenc vezénylete alatt. A hangversenyen fellép dr. Palló Imre, a budapesti Operaház világhírű hősbaritonja is.

A péntek esti hangverseny minden tekintetben olyan eseménye lesz Ujvidéknek, amilyen városunk történelmében még nem fordult elő. A szegedi filharmonikusok Magyarország legjobb együttesét alkotják és olyan dirigens vezeteti őket, mint Fricsay Ferenc, akinek kivételes képességeit az áldozó-

csütörtöki nagy hangverseny alkalmával ismerhette meg Ujvidék és környéke közönsége. Dr. Palló Imre neve messze az ország határain túl ismert és így első ujvidéki szereplése érthető érdeklődést vált ki.

A péntek esti hangversenyre ajánlatos jegyekről elővetelben gondoskodni. Ábrahám János könyvkereskedésében, a német könyvkereskedésben, a Globus könyvesboltban (II. Rákóczi Ferenc-ut 44) és Fehér György fűszerkereskedésében az új buzatren. Jegyek már 50 fillérért kaphatók, míg a legdrágább jegy ára 5 pengő.

Az alterego

(Egy éjszaka Erdélyben)

Asztalos Miklós vígjátéka az Ujvidéki Városi Színházban

Beleznay-Unger István színtársulata az operett birodalmából ezúttal a prózai színjátszás területére teszi kirándulást, igaz öröme annak a csekélyszámu nézőnek, aki kedden este a színház nézőterén helyet foglalt. (Erre a »csekély számról« még bátrak leszünk visszatérni).

Asztalos Miklós vígjátékának erejét a történelmi milieu adja meg. Alakjai érdekes jelleműek még különösebb aláfestést ad a körülmény, hogy uralkodóház tagjai és ezeknek környezete mozognak a színpadon. S a darab mesészövege nemcsak történelmi, hanem lelki folyamatokból is van összetéve.

II. József császár trónörökös korában Erdélyben jár tervezett reformjainak helyszíni tanulmányozása céljából, s ez alkalommal adjutánsa betéved a gyönyörű fiatal özvegy Alvinczyné házába, aki nem tud ellentálni a császárnak vélt megnyerő fiatalembernek. — Alvincziné egy levele, melyet vélt szerelméhez Józsefhez intéz, József anyjának Mária Teréziának kezébe kerül, aki Alvinczynét felhóztatja Bécsbe az udvarhoz, azzal a tervvel, hogy a szép fiatal özvegy segítségével eltéríti fiát a tervezett reformoktól. Meleg rokonszenv fejlődik ki a trónörökös és Alvinczyné között, amely már-már magával sodorja mindkettőjüket, de a döntő pillanatban az asszony tudatára ébred annak, hogy mindig csak a császár alteregóját, az adjutánt szerette. A tömérdek bonyodalmat a császárnő anyai és uralkodói bölcsessége bogyozta ki, aki végül is egymásnak adja a két szerelmezt.

Alvinczynét Radnóthy Éva játszotta, akit az operettszínpadon már nagyon megkedveltük. — Ez az alakítása csak megerősítette a művésznőről alkotott véleményünket, bár nem reméltük, hogy ilyen magasfokú készsége van a prózai színjátszásra. — Amit e szerepben nyújtott, művészeti játék volt a legjavából. Sikerült neki szerepének egészen a mélyébe hatolnia s annak minden nehézségét megoldani. Játéka nélkülöz minden sablont, érezzük rajta az egyéniség tiszta bélyegét, minden szó, minden érzés elevenen él, minden lépés, mozdulat részére az alakításnak, aminek szépsége, nagyszerű megjelenése és stilszerű

öltözkei is hathatós aláfestést adnak.

Mária Terézia császárnő szerepében Perényi Sári nyújtott szépen vezetett alakítást. Bár vitatkozni lehetne a császárnő jelleméről alkotott felfogásáról, mégis ott, ahol nem a császárnő, hanem az anya szólt meg benne, sikerült igen művészi magaslatoig eljutnia. Játéka kiforrott, erőteljes, duzzadó, orgánuma kellemes s bármit mond, lebilincseli a nézőt.

Süli Manyi az udvarhölgy kisebb szerepének kölcsönözte a megfelelő bájt és hamiskás édességet.

A férfiszereplők közül Beleznay-Unger II. József császár szerepében igen figyelemreméltó alakítást nyújtott. Már maszkja is magában véve igen találó volt, igazán olyan, mint ha egy történelmi arcképcsarnokból lépett volna elő. Játéka tökéletesen tükrözte vissza II. József fanyar, de mégis küzdésre beállított életfelfogását, amely már magában foglalja a későbbi bukás és családcsiráját. Nagyszerűen érzékeltette az asszony iránti fokozatos fölmelegedést, majd az érzelmek elfojtását. Különösen a III. felvonásban tetszett szépen tagolt jeleneteivel, amelyek nyiltszíni tapsra is ragadtatták a közönséget, míg az I. és II. felvonásban mintha kissé túl gyorsan pergett volna a cselekmény. A kitűnő rendezés ugyancsak Beleznay-Unger igazgató érdeme.

Kertész Dezső a szárnysegéd szerepét adta daliásan, férfiasan, az erdélyi kancellárt Hortobágyi Arthur alakította, az erdélyi kormányzó szerepében pedig Kormos Ferenc néhány meleg hangja hívta fel figyelmünket. Burányi Albi a kamarás kis szerepében nagyon tetszett szép tiszta kiejtésével és jó arcjátékával.

Sajnos, a színház igaz barátai elszomorodott szívvel látják, hogy a közönség nem látogatja az előadásokat abban a mértékben, amelyet joggal el lehetne tőle várni, hiszen ez a társulat minden tekintetben komoly értéket jelent, s a magyar kultúrát kedvelő közönségnek igazán kötelessége volna támogatni minden kulturális és művészeti törekvést.

Haits István

Kitűnően sikerült a becsei népviseleti bál

Az Óbecsei Alsóvárosi Keresztes Ifjúsági Egyesület vasárnap este kitűnően sikerült magyar népviseleti bált rendezett az ottani Katolikus Körben. Az egyesületi otthon nagytermébe lépő közönségre kellemes benyomást tettek Kröll festőművész által festett magyar történelmi eseményeket megörökítő és népies táncjeleneteket ábrázoló falfestmények. Az udvarba érkezőket pazar díszítéssel ellátott sátor fogadta. A mulatságon nagyszámu közönség vett részt, megjelent azon Ollé Vilmos alezredes, járási katonai parancsnok, vitéz Harkácsy Gyula főhadnagy helyettes parancsnok, Sólyom Jenő hadnagy, segédtszije, dr. Bartha László tb. főszolgabíró, Berecz Gyula főjegyző és mások.

A járásparancsnokot Csizofszki István köszöntötte szép beszédben, ismertette a magyar egyesületek nehez helyzetét és munkáját a megszállás éveitől.

A bál megnyitó táncait: a sormagyart, magyar polkát, séta és csillag palotást 12 népviseletbe öltözött pár mutatta be óriási sikerrel. A közönség hangos óhajára bemutatták a lippentyűst is. Táncos párok voltak: Varka Nándor — Kukola Ilonka, Tóth László — Kiss Pösze, Varga Lajos — Zórád Gizike, Kiss István — Tölgyesi Gizike, Ferenc István — Károlyi Juliska, Serfőző István — Pajkó Bözsike, Péntes Géza — Tüski Zsuzsika, Pásztor János — Sági Pirike, Tóth Imre — Kiss Teruska, Böröcsök Imre — Józsa Ilonka, Butás Béla — Péntes Teruska, Makra József — Tóth Margitka.

A táncbemutató után megkezdődött az általános tánc. A nagyteremben folyó tánchoz a 7. gyalogezred zenekara szolgáltatta a zenét, míg a hallgató zenét Gábor János cigányzenekara adta a sátorban.

A sátorban volt felállítva a büffé és a bazar, a büffében kitűnő szendvicsek, tokaji, badacsonyi és kecskeméti borok, különféle pezsgők állottak a közönség rendelkezésére, míg a bazarban magyaros motívumú emléktárgyakkal kedveskedtek a megjelenteknek.

A bál a legjobb hangulatban a reggeli órákig tartott és egyike volt a legjobban sikerült mulatságoknak. A rendezés és a díszítés munkáját Brankovits Lajos elnök vezetésével a keresztes ifjak végezték kitűnően.

— Szegedi színészek nagy sikere Csantavéren. Csantavérről jelentik: A csantavéri Iparosdalárda rendezésében a délvidéki vendég szereplő köruton lévő szegedi színház tagjai a Dankó-féle vendéglőben átütő sikerrel mutatták be a »Feleség« című 3 felvonásos színművet. A szegedi művészek vendéggjátéka iránt olyan nagy érdeklődés nyilvánult meg, hogy a közönség szorongásig megtöltötte a hatalmas színháztermet. Az előlegezett bizalomra minden tekintetben rászolgált a szegediek, mert olyan szép előadással ajándékozták meg Csantavér színházkedvelő közönségét, hogy azt nem felejtik el soha. Az előadást táncvigalom követte, amelyen szintén ünnepelték a színészeket, akik a korareggeli órákig együtt szórakoztak Csantavér ifjúságával.

KÖZGAZDASÁG

Ahol már a gyémántra sem akad vevő

A háború következményei a délafrikai gyémántpiacon

Johannesburgi jelentések szerint a délafrikai gyémántkereskedők társasága bizonyos nyersgyémántok árát az eddigi négy sillingről 2,5 sillingre szállították le, az értékebb ipari gyémántok árát pedig egyenesen 20%-kal csökkentette. Ez az árszállítás, melyre már hosszú évek óta nem volt példa, arra vall, hogy az európai ipacok elvesztése súlyos elhelyezési nehézségeket okoz.

A nagy vásárlóerejű európai piacot a másfelé irányuló kivitel fokozása sem tudja helyettesíteni. Ezzel a kényszerrendszabállyal egyébként további kellemetlen következmények járnak. Anglia kénytelen évi 63.000 font adóbevétel leírni és körülbelül 450.000 font devizajövedelemtől esik el. A londoni »Financial News« ebben az összefüggésben megemlíti, hogy az áprilisi gyémántvásáron mintegy egymillió font értékben el-

adásra felajánlott gyémántok mindössze 300.000 font értékben találtak vevőre.

Johannesburgban különböző pénzügyi rendszabályokkal, mindenekelött az Észak-Amerikába irányuló kivitel javára nyújtott előlegekkel akarnak a délafrikai gyémántkereskedelem helyzetét könnyíteni, lényeges eredményt azonban a legoptimistább körök sem várnak. Az amerikai piac az elvesztett európai vásárlóknak csupán

egy töredékét tudja majd ilyen módon pótolni.

A nehézségeket az is jelentős mértékben növeli, hogy Hollandia és Belgium megszállásával a délafrikai gyémánt legfontosabb gyémántszállítóközpontja is kiesett. Anglia és Amerika eddig minden erőfeszítés ellenére sem tudott kielégítő gyémántfeldolgozó ipart teremteni.

««(III)»»»

„A fiumei magyar tranzitforgalom kérdése a szakértők előtt“

Milánói jelentés szerint a fenti címmel nagy cikket közölt a Popolo d'Italia a magyar-olasz bizottság legutóbbi, Budapesten megtartott üléséről, amelyeken Fiume Magyarországgal való összeköttetésének kérdése volt a legfontosabb tárgysorozati pont.

A jelen helyzet — írja a félhivatalos — igen fontos vasúti, tengeri és szállítási kérdéseket vetett fel, amelyekhez hosszasan és behatóan megvizsgáltak a célból, hogy amint lehet, helyreállítsák, sőt fokozzák a magyar területek és a kibővült Fiume lehetőségeivel arányban Magyarország kapcsolatait az adriai kikötővel. A »Popolo d'Italia« szerint vámkérdések is szóba kerültek a tárgyalásokon. Az ülés határozatait a magyar és olasz illetékes tényezők minél előbb felülvizsgálják és életbeléptetik.

A tárgyalások a lehető legszűkebb keretek között folytak le és mindkét részről megerősítették a Fiumén kereskedelmi lebonyolítandó magyar áruforgalom növelésére irányuló szándékaikat.

LEMONDOTT A TOPOLYAI GAZDAKÖR VEZETŐSÉGE

Junius 29-én rendkívüli közgyűlést tartanak

A topolyai önálló Gazdakör vezetősége Mikuska Mihály elnökkel az élen benyújtotta lemondását. A Gazdakör a legaktívabb bácskai gazdakörök egyike és az elmúlt év őszén 250.000 dinárért házat vásárolt Gazda-otthon részére. Új vezetőség választására június 29-én, Péter-Pál napján délután 10 órakor rendkívüli közgyűlést tartanak a Gazdakör hivatalos helyiségében, a Tölgyessy-vendéglőben.

A közgyűlés előtt a gazdakör vezetőség körében nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Közgazdasági hírek

Parafálták a magyar—horvát áru- és fizetésforgalmi megállapodást. Az MTI jelentése szerint Zágrábban sikerre vezettek a magyar és horvát gazdasági küldöttségek közti megbeszélések és parafálták a magyar—horvát áru- és fizetésforgalmi megállapodást. A megállapodás a közeljövőben már életbelép és 1914 október elsejéig, az új gazdasági év kezdetéig marad érvényben. Az áruforgalom ez idő alatt 10,000,000 pengőt tesz ki.

Mi az alapja az eredményes védekezésnek a szőlőben és gyümölcsösben? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikkeket közöl még a kerti többtermelés fokozásáról, a gyümölcsfák gutaütésének a megelőzéséről, a cukornéki befőttről. A műtrágyaoldatok alkalmazásáról, az őszibarack felkopaszodásának a megállításáról, a lótetű, levéltetű és hangya irtásáról, a megállott fejlődésű gyümölcsfák kezeléséről, a hasznos rovarokról stb. A színes gyümölcsképet is közlő két szaklapból a »Növényvédelem« kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna-ut 84/c.) kívánatra egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámot.

Bácskai burgonya a pesti piacon. Megírtuk, hogy a MÁV gyors-teherjáratot állított be Ujvidék és a főváros között, aminek következtében a bácskai idénytermékek, meggy, burgonya, zöldségek és egyébek már előzöltek a fővárosi piacot. Ujvidék különösen nagyszerű földieperéről és izletes cseresznyéjéről híres, Zenta pedig korai káposztáiról ismert. Óriási keletje van az ó- és újutak korai burgonyának is, amelyből naponta szállítanak Budapestre több vagonnal a pesti piacra. A Bácskából a cseresznye, földieper és burgonya mellett különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg a Ferencsatorna mellett termő korai husos zöldségek iránt.

S P O R T

Közösen rendezik Ujvidéken a Hazatérés Bajnoksága mérkőzéseit

Azon a sporttereken, amelyet vasárnap tartottak Ujvidéken dr. Gidófalvy Pál elnöke alatt, Mézszáros Antal bejelentette, hogy a szabadkai bajnoki mérkőzéseket közös rendezésben bonyolítják le. A jó példát az ujvidéki egyesületek is megszivelték s a június 17-én megtartott egyetemes értekezleten meg egyezett a közös rendezésben. A soronlevő két bajnoki forduló teljes műsora így fest:

Junius 22: félkilenc órakor Duna-Temerini SC, 10 órakor Törekvés—Petrőci SC, félhárom órakor UVAK—Bácsföldvári AK és 6 órakor UAC—

UFC. (Ezt megelőzőleg barátságos előmérkőzés lesz).

Junius 26: félhárom órakor Duna-Bácsföldvári AK, negyedöt órakor UVAK—UFC és 6 órakor Törekvés—UAC.

Valamennyi mérkőzés színhelye a volt NAK-pálya.

A mérkőzések bevételeiből valamennyi résztvevő egyesület arányos elosztásban részesül. Így tehát az egyesületek is jobban járnak, mintha versenyt támasztanának egymásnak s a közönség is jól jár, mert a teljes műsort egy pályán nézheti végig.

««(III)»»»

A „Hazatérés bajnokság“ állása az első forduló után

I. csoport:

1. Szvak (Szab.)	1 1 0 0	9:0	2
2. Szak (Szab.)	1 1 0 0	6:1	2
3. Sztc (Szab.)	1 1 0 0	4:1	2
4. KSC (M. Kan.)	1 0 0 1	1:4	0
5. Szmtc (Szab.)	1 0 0 1	1:6	0
6. Délvidéki kak	1 0 0 1	0:9	0

II. csoport:

1. Szafc (Szab.)	1 1 0 0	2:1	2
2—3. Bácska (Szab.)	1 0 1 0	1:1	1
2—3. Csak (Csant.)	1 0 1 0	1:1	1
4—5. Sport (Szab.)	1 0 1 0	2:2	1
4—5. Zentai ak	1 0 1 0	2:2	1
6. Törekvés (Sz.)	1 0 0 1	1:2	0

III. csoport:

1. Apatini sc	1 1 0 0	10:0	2
2. Bajmoki ak	1 1 0 0	2:1	2
3—4. Bezdáni se	1 0 1 0	2:2	1
3—4. Sport (Zomb.)	1 0 1 0	2:2	1
5. Zombori tk	1 0 0 1	1:2	0
6. Zombori mtk	1 0 0 1	0:10	0

IV. csoport:

1. Bocskay (Ó-B.)	1 1 0 0	6:0	2
2. Dulcsiz (Ujv.)	1 1 0 0	10:1	2
3. Topolyai sc	1 1 0 0	3:1	2
4. Bocskay (Kish.)	1 0 0 1	1:3	0
5. Feketei sc	1 0 0 1	1:10	0
6. Kulai afc	1 0 0 1	0:6	0

V. csoport:

1. Petrőcz	1 1 0 0	10:0	2
2. UFC (Ujvidék)	1 1 0 0	4:0	2
3—6. UVAK	1 0 1 0	1:1	1
3—6. UAC	1 0 1 0	1:1	1
3—6. B.-földvári ak	1 0 1 0	1:1	1
3—6. Törekvés (U)	1 0 1 0	1:1	1
7. Temerici tc	1 0 0 1	4:0	0
8. Duna sc (U)	1 0 0 1	0:10	0

KULITZY HATODIK A VILÁG RANGLISTÁN

Jelentettük már, hogy Kulitzy (BBTE), a MAC atlétikai versenyén 52.40 méteres eredménnyel új országos csúcsot állított fel a diszkoszvetésben. Ezzel a teljesítménnyel, amelyet az idén csak az amerikai Harris szárnyalt túl, Kulitzy a világranglista hatodik helyére került. A világ 10 legjobb diszkoszvetője a következő:

53.10 Schröder német	1935
53.08 Carpanter USA	1936
53.06 Harris USA	1941
53.02 Andersson svéd	1935
52.55 Fox USA	1939
52.40 Kulitzy magyar	1941
52.25 Dunn USA	1936
51.30 Sörlie norvég	1938
51.76 Bergh svéd	1936
51.74 Jessup USA	1930

Futball-eredmények

PETRŐC: Petrőci SK—Duna SC (Ujvidék) 10:0 (5:0). Hazatérés Bajnokság, vezette Mihók (Hódság). A hazai csapat fölényesen győzött.

UJVIDÉK: Berszil FC—Duna SC 2:2 (0:1), barátságos. — Góllövők: Scharf I. és Scharf II. (Berszil), Noszek és Kozarev (Duna).

Rövid sport hírek

Az ujvidéki játékosok közül vasárnap négyen bíráskodnak vidéken, mégpedig Dobsinszky Kulán, Tamás Bácsfeketehegyen, Huszka Bácsföldvári és Sztojánovics Szabadkán.

A berlini Hertha augusztus végén nemzetközi futballtornát rendez, amelyen két német csapat, egy olasz csapat és a Ferencváros vesz részt.

Bombaműsor lesz vasárnap Nagyváradon. Délután 5 órakor a Nagybányai SE—Kolozsvári AC erdélyi döntőt játszik le, ezt megelőzőleg pedig a Nagyvárad AC barátságos mérkőzést játszik az Ujpesttel.

Gerlin-Bécs-Budapest hármas evezősverseny lesz vasárnap a német fővárosban. A három város hagyományos versenyén a magyar színeket a Pannónia nyolcása képviseli.

A Szabadkai TC ifjúsági csapatát vendégszereplésre hívták meg Gádorosra. A jóképességű szabadkai együttes jövő vasárnap, június 29-én játszik barátságos mérkőzést a Gádoros SE ifjúsági csapata ellen.

Fischer Elza az ujvidéki Katolikus Olvasókör jeles asztali teniszvezetője és Horváth László szintén KOK tagja házasságot kötöttek.

Husz darab versenyszíngót ajándékozott a legfelsőbb német kerékpáros főhatóság az MKSz-nek. Közismert az a szingószükség, ami a magyar kerékpársportot az utóbbi hónapokban sújtja. 9 tömlőbehozatal szünetel s így toldozott-foltozott gumikkal tudnak csak rajthoz állni versenyzőink. Annál nagyobb volt most az öröm, amidőn a Müncheni járt magyar válogatottak hazaérkeztek és magukkal hozták a németek pompás ajándékát: husz darab vadonatúj versenyszíngót. Az MKSz ezeket az új tömlőket a válogatottak közt kívánja szétosztani.

Bawarowski Berlinben. Bawarowski gróf, a lengyel származású volt kitűnő osztrák teniszező a jövőben a berlini Roth Weiss klub színeiben fog versenyezni. Bawarowski nagy nyeresége a német teniszsportnak.

NAREDBA

vojnog komandanta grada Ujvidék, pod br. 536/1941 po predmetu regulisanje maksimalne cene sirovom i topljenom loju.

Čl. 1.

Maksimalnu cenu sirovom loju pri prodaji određujem na celom području pod vojnom upravom, prema klasifikaciji iz čl. 2. preuzeto u mestu, na klanici, na sledeći način:

- a) maksimalna cena sirovom loju I klase po kilogramu pengő 1.65.
- b) maksimalna cena sirovom loju II klase po kilogramu pengő 1.56.
- c) maksimalna cena sirovom loju III klase po kilogramu pengő 1.46.
- d) maksimalna cena sirovom loju IV klase po kilogramu pengő 1.15.
- e) maksimalna cena sirovom loju V klase po kilogramu pengő 0.83.

Čl. 2.

Pri određivanju kvalitetnog razreda (čl. a)–e) merodavna je i količina topljenog loja, koja se može proizvesti od sirovog loja.

U I klasu spada sirov loj, iz koga se može bar 80%.

U II klasu spada sirov loj, iz koga se može bar 75%.

U III klasu spada sirov loj, iz koga se može bar 60% topljenog loja proizvesti.

U V klasu spadaju vrste loja, koje potiču od stoke za vadenje kostiju ili sve druge vrste loja, iz kojih se može proizvesti količina topljenog loja ispod 60%.

Čl. 3.

(1) Ako količina sirovog loja za prodaju nije jedinstvena, već ako pojedini delovi spadaju u razne klase kvaliteta, imaju se različiti u odgovarajuće klase prema čl. 2.

(2) U slučaju postojanja slučajeva iz gornje alineje, ima se prodajna cena iz čl. 1. a)–e) prema razlučnim pojedinim količinama posebno primenjivati.

Čl. 4.

U pogledu poreza, koji ide na teret robe, ostaju i nadalje na snazi dosadnji pravni propisi. Oredene maksimalne cene obuhvataju već poreze, te prema tome ovi se ne mogu posebno zaračunati.

Čl. 5.

Maksimalnu cenu topljenom loju određujem za celu teritoriju vojne administracije prema kvalitetnoj klasifikaciji iz čl. 6. preuzeto u mestu, u topionici na ovaj način:

- a) I klasni loj za ukras topljen po kgr. pengő 2.20.
- b) II klasni loj za ukras topljen po kgr. pengő 2.10.
- c) III klasni loj za tehnički topljen po kgr. pengő 1.35.

Čl. 6.

Kvalitativne klase prema gornjem stavu određuju se ovako:

a) kao prvoklasni loj za ukras može se u promet staviti beo ili žučkasti topljeni loj bez zikavih stranih sastavnih delova.

b) kao drugoklasni topljen loj smatra se loj bele ili žučkaste boje, ne bez mirisa, ali prost od stranih sastavnih delova.

c) kao trećerazredni, takozvani tehnički, može se u promet staviti ona vrsta topljenog loja, koja je smeđe kolorirana, a nije bez mirisa i ima u sebi najviše 2 od sto stranog prljavog materijala, dakle pogrešno manipulirani loj.

Čl. 7.

Cenama topljenog loja za ukras iz čl. 5 može prodavaoc sumu poreza na poslovi promet posebno priračunati.

Čl. 8.

Pri prodaji sirovog loja i loja za ukras, kao i tehničkog loja važe bez ikakvih promena i nadalje svi uslovi kreditiranja i prodaje koji su dana 25 marta 1941 na snazi bili, a isto tako i odredbe u pogledu popusta bilo blagajničkih ili u vezi sa cenama.

Čl. 9.

Stupanjem na snagu ove naredbe istovremeno stavljam van snage stabilizovane cene od 25 marta 1941 godine.

Čl. 10.

Ova naredba stupa na snagu danom obnarodovanja.

Ujvidék, 16 juna 1941 godine.

vitez **Bayer Ferenc** s. r.
kr. ug. honvédski general
vojni komandant grada.

«(1111)»

Felhívás

Fel hívjuk az alant felsorolt volt MÁV alkalmazottakat (pályőröket, előmunkásokat, pályamunkásokat) akiket magyarságuk avagy eskütel megtagadása miatt a JDZ szolgálatból elbocsájtottak, hogy haladéktalanul jelentkezzenek az ujvidéki osztálymérnökségnél, Göring Hermann-utca (volt Vojvogyanska-u.) az összes személyi okmányaikkal (saját keresztlevél, szülei és nagyszülei keresztlevelével, felvételi és elbocsájtási okiratokkal stb.) a jelentkezési lap kitöltése végett.

Akik nem is rendelkeznek az összes fenti okmányokkal, azok is jelentkezzenek alulírott hivatali főnökségnél.

Felsorolás: Sipos János, Borza Mihály, Lukács Nándor, Rápoti János, Bancsi Imre, Kenyeres Sándor, Papp László, Kohut János, Horváth János, Herbuth György, Szekeres András, Lezbár József, Bede Lajos, Fehér Albert, Gombár Vince, Földesdi Ignác, Csöre András, Keresztesi József, Koch József, Hajdu Sándor, Góbor Péter, Ambrus Pál, Hajas János, Ofenbacher Pál.

Ujvidék, 1941 június 17.

Ujvidéki osztálymérnökség

Tilos az aratógépek használata

Ujvidék város katonai parancsnoksága a következő hirdetményt adta ki:

Tekintettel arra, hogy az aratási idő rohamosan közeledik, felhívom a munkaadókat és munkavállalókat, hogy saját jól felfogott érdekük és a közérdek szemellett tartása mellett amennyiben ez még nem történt volna meg, haladéktalanul biztosítsák az aratási munkálatokat és pedig elsősorban helybeli munkásokkal a hatóság előtt megkötött szerződéssel, mert hatósági támogatásban csak az részesülhet, aki hatóság előtt kötött szerződés alapján adott ki, vagy vállalt aratási, illetve cséplési munkát.

Ezen okból, de különösen figyelemmel a mezőgazdasági munkások nyári keresetének biztosítására, megtiltom, hogy aratógépek használatának.

Fenti rendelet ellen vétőket szigoruan megfogom büntetni.

Ujvidék, 1941 június 17-én.

vitez **Bayer Ferenc** tábornok,
vár. kat. pk.

Akik mérlegképes könyvelővé

akarják magukat ki-
képeztetni, azok mi-
előbb jelentkezzenek

BORBÉLY LAJOS

hivatásos könyvszakértőnél

Ujvidék (Postafiók 75), lakás II. Rákóczi Ferenc ut 160/d.

APRÓHIRDETÉSEK

KA-VA-DOM a komplett kávépótló, nem kell semmit hozzáadni, cukrot sem. Készíti: Frank és Társa. Ujvidék, Adamovics utca 48.

ALLAST KERES

GEPİRÁST ÓRADIJRA IS, magyar és német nyelven vállal perfekt munkaerő saját gépén, esetleg házon kívül is. Gr. Csáky István (Dubrovácsi) u. 11. 4803

KERESLET

KERJÜK OLVASOINKAT, hogy április 27-iki vasárnapi lapszámunkból, aki példánnyal rendelkezik és azt nélkülözheti, legyen szíves adja át vagy küldje meg kiadóhivatalunknak. A lap árát és a bélyegköltséget köszönettel megtérítjük. Ezenfelül pedig az illető kedves olvasónk igen lekötölezz. — **A Reggeli Ujság kiadóhivatala.**

UJSÁGARUSÍTÁSRA rikkancsokat azonnal felveszünk. Csak 18 éven felüliek jelentkezzenek. Nők is lehetnek. Hadirokkantak, rokkantak előnyben részesülnek. Jelentkezni lehet a Reggeli Ujság kiadóhivatalában minden délután 4 órától 6 óráig. 4731

KERESÜNK tisztviselőt azonnalra, kizárólag magyart, lehetőleg az alkoholszakmából. Ajánlatokat a kiadóhivatal »Alkohol« jelígre továbbít. 4886

KOMENCIÓS bérest keresek tanyámra. Előnyben, akinek 16–18 éves fia van. Bővebbet: Ujvidék, Damjanich utca (Turgyneva) 12 sz. alatt. 4882

BEJÁRÓNÓ, aki irodát és lakást takarít és főzni tud, fizetéssel, lakással, reggeli és ebédkosztal felvételik. Jelentkezni lehet: Ujvidék, Erzsébet tér 4, Schön Jenőnél. 4883

KONYHABUTORT, ebédő asztalt 4 székkal keresek megvételre. Cim a kiadóban. 4881

FIATAL cukrász-segéd, jó munkás, azonnal állást kap. Manz János, cukrász. Palánka. 4878

JÉGSZEKRÉNYT jókarban lévőit keresek megvételre. Ajánlatokat a Schmolka hirdetőirodába. 4877

BEJÁRÓNÓT felveszek azonnalra vagy július 1-re Weltner, Lenau u. 7/II. em. (volt Jov. Gyorgyevics u.)

KIADÓ

NAGY SZOBA műhelynek, rakárnak kiadó. Dr. Bárdossy László utca (Duna u.) 22 szám, Ujvidék.

ELADÓ

KEVESET használt egyajtós jég-szekrény azonnalra eladó. Ara: 62.— pengő. Ujvidék, Apponyi Albert utca (volt VI. Platona) 2, a házmeztérnél. 4879

KÜLÖNFÉLE háztartásbeli cikkek olcsón eladók. Ujvidék, Móra Ferenc (Adamovics) utca 39.

AMATŐR-KÉPEK szakszerű és gyors kidolgozása. Nagyobb rendelésnél árengedmény. **FOTO ANNY** műterem, Ujvidék, Hitler Adolf utca 9.

KÜLÖNFÉLE

PAPLANT készítek pehelyből, gyapjuból és vattából. Ugy ujak, mint régiek átdolgozását vállalom. Házakhoz is megyek. Bulyovcsies Béláné, Ujvidék, Magyar utca 53.

Csillárt

Hollitscher csillárüzemben vásároljon, Ujvidék, Alkotmány utca 29.

TÜZHARCOSOKNAK! Elvesztett világháborús kitüntetések, tiszti kinevezések, valamint sebülések és hadifogság idejének igazolásához szükséges adatokat a Rendeleti Közlönyök és Háborus Vesztéségi lajstromok alapján való kutatását vállalom; (Válaszbélyeg). Megkeresések küldendők: **IRODA-KÖZPONT**, Budapest, V. Szent István krt. 18. 4887

Zwack gyümölcszörpök

malna, narancs, citrom kapható. Szántó János »Konzum« kávé és tea szaküzletében, Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 2. Telefon 40-68. 4864

BARTA

FOTO
SZAKÜZLET

és **TÁRSA**

Ujvidék, Kossuth Lajos utca 30

Fényképező gépek, filmek, lemezek és minden a fényképezéshez szükséges anyag leggyorsabb választékban kapható

Amatőr kidolgozása gyorsan és szakszerűen lesz elkészítve

LEVENTÉK!

Első ujvidéki LEVENTE SZAKÜZLET raktaron tartja az összes cserkész-és levante öltönyöket valamint az összes felszerelési cikkeket. Jelvények, szíjak, ingek, nyakkendők, vápántok kizárólag nálam szereshetők be.

Papp József Ujvidék, Mussolini ut 15

HIRDESSEN

A »REGGELI UJSÁG«-BAN

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc ut 50

Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Laptulajdonos: **Andrée Dezső.**

Előfizetés:

Egy óra 4.— pengő

Három óra 11.60 "

Félévre 23.— "

Megjelenik naponta.